

Tot ce trebuie să știi despre vaccinarea împotriva COVID-19

Împreună oprim pandemia!

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII,
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU SĂNĂTATE PUBLICĂ

Fii în siguranță! Vaccinează-te împotriva COVID-19!

Pandemia COVID-19 ne-a afectat semnificativ viața. Astăzi, practic nimeni nu mai poate nega existența virusului. Majoritatea familiilor din Republica Moldova au cel puțin un apropiat sau un cunoscut, care a fost infectat cu COVID-19 sau chiar a decedat de urmările grave ale bolii.

Virusul nu a dispărut! Dimpotrivă, situația devine tot mai alarmantă în majoritatea țărilor din lume. Numărul cazurilor de COVID-19 este în creștere, la fel ca și numărul deceselor. Chiar dacă toți am obosit după un an de pandemie, nu trebuie să riscăm cu viața și sănătatea noastră și a celor dragi, expunându-ne nejustificat riscului de infectare.

Pe lângă respectarea tuturor măsurilor de precauție, recomandate de specialiști, Republica Moldova are acces la unul dintre cele mai eficiente instrumente de luptă împotriva COVID-19 - vaccinarea.

Odată cu disponibilitatea unor vaccinuri sigure și eficiente, autoritățile de sănătate din Republica Moldova au început campania de vaccinare împotriva COVID-19.

Acum, suntem în fața unei răscruci, când de decizia fiecăruia din noi depinde cum va evolua mai departe pandemia COVID-19. Când

de alegerea fiecăruia depinde cât vom mai trăi în același ritm de izolare. Această alegere este simplă, noi ca și societate, dar și fiecare cetățean în parte, avem de ales între - a ne vaccina împotriva COVID-19 și a încetini, apoi a opri pandemia sau să nu ne vaccinăm și să lăsăm în continuare ca pandemia să evolueze și în fiecare zi să ne răpească pentru totdeauna oamenii dragi - rude, prieteni, cunoscuți.

Din păcate, există foarte multă manipulare la subiectul vaccinării împotriva COVID-19. Rețelele de socializare abundă în informații false și manipulatorii, care fac oamenii să devină sceptici față de vaccinare.

Este normal să avem întrebări despre vaccinurile împotriva COVID-19 și să căutăm răspunsuri la ele. Dar, în același timp, este important să ne informăm din surse sigure și demne de încredere.

În această broșură puteți găsi ultimele informații oficiale, din surse verificate și sigure, despre procesul de vaccinare împotriva COVID-19.

Vă îndemnăm să vă informați și să informați și rudele, prietenii și cunoscuții Dumneavoastră despre beneficiile vaccinării.

Doar împreună putem opri pandemia și reveni cât mai curând la un ritm de viață normal, fără riscuri pentru viața și sănătatea noastră și a persoanelor dragi.

Care sunt grupurile țintă ale campaniei de vaccinare?

La moment, vaccinurile împotriva COVID-19 sunt unul dintre cele mai solicitate produse la nivel global, iar companiile producătoare fortifică capacitățile de producere pentru a face față cererii foarte mari. **Producerea vaccinurilor este un proces complex, care necesită timp și capacități suplimentare.** Până când producătorii de vaccinuri nu vor pune la punct toate detaliile logistice și de producere în masă, producerea vaccinurilor va fi una mai lentă, sub necesitățile la nivel global.

Disponibilitatea inițială, la nivel global, a vaccinurilor împotriva COVID-19 este una redusă. Astfel, **eforturile campaniei de vaccinare vor fi concentrate pe consolidarea, fortificarea, pregătirea sistemului medical și protejarea celor mai vulnerabile grupuri.**

În fază inițială, grupurile țintă sunt personalul medical și persoanele din grupurile de risc. Prin vaccinarea personalului medical, sistemul de sănătate va putea să acorde toată atenția pentru tratarea fiecărui pacient infectat cu COVID-19, și în același timp să nu se expună riscului de a se infecta și a face boala într-o formă severă. Acest lucru va permite personalului medical să salveze și mai multe vieți, inclusiv viața medicilor și asistenților medicali, care lucrează de la începutul pandemiei în prima linie.

Vaccinarea persoanelor din grupurile de risc, îi va proteja de infecție, de formele severe de boală, care necesită spitalizare și, desigur, de urmările grave provocate de COVID-19, care pot cauza inclusiv decesul. Vaccinarea persoanelor vulnerabile va duce la scăderea considerabilă a numărului de decese și va reduce din presiunea enormă la care este supus zilnic sistemul medical.

Odată ce disponibilitatea unuia sau mai multor vaccinuri autorizate și achiziționate crește, vaccinarea va fi realizată pentru un grup mai mare de populație, până la imunizarea tuturor celor, care și-au exprimat dorința de a se vaccina.

Grupurile țintă ale campaniei de vaccinare au fost stabilite conform recomandărilor globale (epidemiologice, medicale, etice) ale **Grupului Consultativ Strategic de Experți în Imunizare (SAGE)**. Prioritatea va fi acordată următoarelor grupuri:

Lucrătorii medicali

Personalul și beneficiarii din cadrul centrelor de plasament temporar sau de lungă durată

Persoanele cu vârsta mai mare de 60 ani (grup cu risc sporit)

Persoanele cu boli cronice

Lucrătorii din domeniul social

Lucrătorii din domeniul educației

Angajații structurilor de menținere și asigurare a ordinii publice, apărării și securității statului, lucrătorii sistemului penitenciar

Populația generală, indiferent de vârstă, care nu s-au regăsit în grupurile prioritare

Care sunt etapele campaniei de vaccinare?

Campania națională de vaccinare are 3 etape, acestea fiind stabilite în baza disponibilității vaccinurilor împotriva COVID-19 în Republica Moldova:

Etapa I

disponibilitate foarte limitată a vaccinului (vaccinarea se va efectua la 1-10% din populația totală)

Etapa II

pe măsură ce oferta de vaccin crește, dar disponibilitatea rămâne limitată (vaccinarea se va efectua la 11-20% din populația totală a țării).

Etapa III

când oferta de vaccin atinge o disponibilitate moderată (vaccinarea se va efectua la 21-50% din populația totală a țării) și vaccinarea altor categorii din populația generală, care nu au fost acoperite anterior.

Etapa 1 acoperă vaccinarea lucrătorilor din sistemul de sănătate al Republicii Moldova, a personalului și a beneficiarilor din cadrul Azilelor și Centrelor de plasament temporar sau de lungă durată.

Inițial, s-au vaccinat lucrătorii medicali care activează în cadrul secțiilor de reanimare și ATI și în cadrul secțiilor spitalicești cu specific de tratament COVID-19. După aceasta, procesul de vaccinare s-a extins la:

- a. Personalul din asistența medicală primară.
- b. Personalul din asistența medicală urgentă prespitalicească.
- c. Personalul medical din cadrul asistenței medicale spitalicești.
- d. Personalul din serviciile de diagnostic și laborator.
- e. Personalul din serviciile stomatologice.

- f. Personalul din farmacii.
- g. Personalul din serviciile de dializă, transfuzii și transplant.
- h. Medici rezidenți, elevi și studenți cu profil medical.
- i. Personalul din cadrul Agenției Naționale pentru Sănătate Publică.

Ulterior, etapa 1 a cuprins personalul Azilurilor și Centrelor de plasament temporar sau de lungă durată și **beneficiarii** acestora și următoarele grupuri țintă:

- a. Personalul din cadrul centrelor de plasament cu profil medico-social.
- b. Personalul care acordă îngrijiri medicale și sociale la domiciliu.
- c. Asistenții sociali comunitari.
- d. Personalul din cadrul instituțiilor balneo-sanatoriale, de reabilitare și recuperare.

Etapa a 2-a de vaccinare este extinsă pentru următoarele grupuri țintă:

- a. Adulții cu vârsta mai mare de 60 ani și comorbidități (grup cu risc sporit).
- b. Persoanele cu comorbidități.
- c. Angajații structurilor de menținere și asigurare a ordinii publice, apărării și securității statului, lucrătorii sistemului penitenciar.
- d. Lucrătorii din domeniul educației.
- e. Personalul din cadrul serviciilor sociale.

Ultima etapă a campaniei de vaccinare va acoperi populația generală, care nu a fost vaccinată în primele două etape de vaccinare.

De ce trebuie cetățenii să se vaccineze împotriva COVID-19?

Fiecare organism reacționează diferit la infecția cu virusul SARS-CoV-2 și boala are o evoluție clinică diferită. Unii pot avea o formă asimptomatică sau ușoară, alte persoane pot face o formă severă, cu urmări grave pentru viață și sănătate... și din păcate, unele persoane pierd lupta cu boala și decedează. **Măsurile de precauție respectate cu strictețe, au fost și sunt instrumente eficiente pentru reducerea riscului de infectare. Spălatul pe mâini, distanța socială, igiena tusei și purtarea măștii, rămân la fel de actuale și eficiente.**

În același timp, **cel mai bun instrument pentru a opri răspândirea virusului și a opri pandemia, este crearea unei imunități colective, specifice pentru COVID-19 (SARS-CoV-2).** Persoanele imune (cu imunitate) întrerup lanțul de transmitere a virusului, deoarece, virusul, pătrunzând în organismul omului, nu se poate multiplica, fiind neutralizat de imunoglobulinele induse de vaccin. **Un număr mare de persoane cu imunitate reduc drastic posibilitatea de transmitere,** fiindcă virusul nu găsește persoane neimune ca să se multiplice și să se transmită la altă persoană.

Pe parcursul istoriei noastre ca omenire, niciun virus nu a fost eliminat vreodată prin crearea unei imunități colective, obținute prin imunitate naturală (adică, să faci boala în forma ei naturală, iar organismul să genereze anticorpi specifici bolii). **Antigenul din vaccin, care este verificat și are un efect bine controlat, stimulează sistemul imunitar pentru a produce anticorpi, pe**

când virusul care pătrunde în organism are un comportament incontrollabil și impredictibil. De aceasta, în COVID-19 există o diversitate atât de mare în evoluția clinică a bolii, de la forme fără simptome, până la decese. Eliminarea definitivă a unor virusuri a fost posibilă doar printr-o imunitate colectivă, obținută prin vaccinare. Așa omenirea a scăpat de variolă și două dintre cele trei tipuri de poliovirus, care provoacă poliomielită.

Pe parcursul pandemiei, fiecare cetățean responsabil a respectat măsurile de siguranță, pentru a nu se infecta și a nu transmite virusul SARS-CoV-2 altor persoane, care ar putea dezvolta o formă gravă de boală. Această responsabilitate comună și grija pe care am avut-o unii față de alții, a permis sistemului medical să acorde atenție și tratament fiecărui pacient infectat cu COVID-19 și astfel, să salveze cât mai multe vieți. Acum, suntem în fața unei răscruci, când de decizia fiecăruia dintre noi depinde cum va evolua mai departe pandemia COVID-19. Când de alegerea fiecăruia depinde cât vom mai trăi în același ritm de izolare. Această alegere este simplă, noi, ca și societate, dar și fiecare cetățean în parte, avem de ales între - **a ne vaccina împotriva COVID-19 și a încetini, apoi a opri pandemia** sau să nu ne vaccinăm și să lăsăm în continuare ca pandemia să evolueze și în fiecare zi să ne răpească pentru totdeauna oamenii dragi - rude, prieteni, cunoscuți. **Vaccinarea este șansa noastră la viață, șansa noastră la o viață normală.**

Cum acționează vaccinul?

Vaccinurile acționează pregătind sistemul imunitar (mijloacele naturale de apărare ale organismului) **să recunoască boala și să se apere**. Majoritatea cercetărilor privind vaccinurile împotriva COVID-19 implică generarea de răspunsuri la o proteină (sau o parte a acesteia), specifică virusului care cauzează COVID-19. Odată administrat, **vaccinul declanșează o reacție imunologică**. Majoritatea vaccinurilor împotriva COVID-19 necesită două doze pentru a construi imunitatea. **Dacă persoana se infectează ulterior cu acest virus, sistemul imunitar recunoaște virusul și este pregătit să-l atace.**

Cum funcționează vaccinul ARN mesager?

Multe vaccinuri utilizează virusuri slăbite sau inactivate pentru a declanșa un răspuns imun. Spre deosebire de alte vaccinuri, acest tip nou de vaccin ne învață celulele cum să producă o proteină - sau chiar doar o bucată dintr-o proteină - care declanșează un răspuns imun în corpul nostru. Acel răspuns imun, care produce anticorpi, este cel care ne protejează împotriva infectării, dacă virusul real pătrunde în corpul nostru.

Vaccinurile ARNm împotriva COVID-19 oferă instrucțiuni celulelor noastre pentru a produce o parte inofensivă a proteinei spike. Această proteină se găsește pe suprafața virusului care provoacă COVID-19. Sistemul imun al persoanei vaccinate va identifica apoi această proteină ca fiind străină și va declanșa un răspuns imun, producând anticorpi și celule T specifice. Acești anticorpi ne protejează, astfel încât, dacă suntem expuși la SARS-CoV-2

În viitor, sistemul nostru imun este gata și ne va proteja. După vaccinare, ARNm-ul este eliminat în decurs de câteva zile pe aceeași cale pe care este degradat și eliminat ARNm-ul produs de către corpul nostru.

Cum funcționează vaccinul cu vectori virali?

Vaccinurile cu vectori virali utilizează o versiune modificată a unui adenovirus, care îndeplinește rolul de vector, pentru a furniza instrucțiuni celulelor noastre. În cazul vaccinurilor împotriva COVID-19, vectorul (nu virusul care provoacă COVID-19, ci un virus diferit, inofensiv) va pătrunde într-o celulă din corpul nostru și apoi va produce o parte inofensivă a proteinei spike care se găsește pe suprafața virusului, care provoacă COVID-19. Sistemul imun va identifica această proteină ca fiind străină, ceea ce va conduce la declanșarea răspunsului imun și în consecință producerea de anticorpi și celule T specifice. Acești anticorpi ne protejează, astfel încât, dacă suntem expuși la SARS-CoV-2 în viitor, sistemul nostru imun este gata și ne va proteja.

Este obligatorie vaccinarea împotriva COVID-19?

Vaccinarea împotriva COVID-19 **este gratuită și nu este obligatorie**, dar este una dintre cele mai bune soluții pentru a reduce din riscul de a face o formă de boală severă. La fel ca și în cazul vaccinurilor administrate împotriva altor boli, **vaccinarea îți poate salva viața, dar și viața altor oameni cu care comunică, rude, prieteni, cunoscuți**. Cu cât mai mulți oameni vor fi vaccinați, dezvoltând o imunitate colectivă, cu atât mai repede vom putea reveni la un regim normal de activitate, atât la nivel personal, cât și profesional.

Cum trebuie să se pregătească și ce trebuie să facă cetățenii înainte de a merge la vaccinare?

Nu este necesară nicio pregătire medicamentoasă înainte de vaccinarea împotriva COVID-19. În același timp, se recomandă ca persoanele să își monitorizeze starea de sănătate și să comunice medicului de familie dacă au anumite probleme de sănătate de moment, care sunt incompatibile cu administrarea vaccinului.

Experții nu au formulat recomandări specifice pentru pregătirea unei persoane pentru vaccinarea împotriva COVID-19. Dar, există unele principii generale:

Dacă luați deja medicație desensibilizantă pentru statutul dumneavoastră alergic, cum ar fi medicamentele antihistaminice - nu ar trebui să le opriți înainte de vaccinare.

În alte cazuri nu se recomandă administrarea antihistaminicelor înainte de vaccinare - acest grup de medicamente nu este susceptibil de a preveni o reacție alergică severă la vaccin, dar pot estompa simptomele alergice și pot face mai dificilă diagnosticarea reacției alergice și întârzierea acordării primului ajutor.

Nu consumați alcool înainte de vaccinare. În unele circumstanțe, alcoolul poate accelera reacțiile alergice.

Nu depuneți efort excesiv înainte de vaccinare: se recomandă evitarea exercițiilor fizice cu 2 ore înainte și după vaccinare.

De asemenea, se recomandă evitarea dușurilor fierbinți cu 2 ore înainte și după, deoarece exercițiile fizice și dușurile pot declanșa reacții alergice la unele persoane.

După cât timp de la tratarea COVID-19 o persoană poate fi vaccinată?

Conform recomandărilor internaționale, se menționează că persoana asimptomatică poate fi vaccinată după finisarea perioadei de izolare la domiciliu, iar persoana care a suportat boala cu semne clinice evidente ale bolii poate fi vaccinată după 2 săptămâni de la dispariția semnelor clinice și recuperarea completă după boală.

Ce document, care atestă administrarea vaccinului vor primi cetățenii?

Conform recomandărilor internaționale, se menționează că persoana asimptomatică poate fi vaccinată după finisarea perioadei de izolare la domiciliu, iar persoana care a suportat boala cu semne clinice evidente ale bolii poate fi vaccinată după 2 săptămâni de la dispariția semnelor clinice și recuperarea completă după boală.

Cum se vor putea programa cetățenii pentru vaccinare?

La momentul actual programarea persoanelor din etapa II-III are loc prin intermediul medicului de familie sau a platformei online. Odată cu lărgirea grupurilor eligibile pentru vaccinare a fost lansată o platformă online de programare, integrată pe **www.vaccinare.gov.md** - site-ul oficial al campaniei de vaccinare împotriva COVID-19.

Dacă o persoană a fost vaccinată, înseamnă că nu trebuie să mai respecte măsurile de precauție împotriva COVID-19?

Pentru a pune capăt pandemiei, toate persoanele, indiferent că sunt sau nu vaccinate, vor trebui în continuare să respecte măsurile de protecție; să se spele pe mâini, să respecte eticheta tusei și distanța socială, să evite locurile aglomerate și să poarte mască.

Vaccinul împotriva COVID-19 este doar **unul din instrumentele de control** a răspândirii virusului. Un lucru sigur pe care îl garantează vaccinarea este că persoana imunizată **nu va dezvolta o formă severă a bolii și, respectiv, nu va suferi de urmările grave post-COVID**. Acest lucru a fost demonstrat în numeroase studii clinice și pe parcursul etapelor de testare ale vaccinurilor împotriva COVID-19. În același timp, nu există date complete dacă o persoană vaccinată împotriva COVID-19, care face o formă ușoară a bolii poate infecta și alte persoane.

Vaccinurile împotriva COVID-19 disponibile în acest moment, care se administrează în majoritatea țărilor lumii, nu oferă protecție imediată, având în vedere că se administrează în două doze, iar **imunitatea stabilă parvine după aproximativ 14 zile de la administrarea ultimei doze de vaccin**. Cu alte cuvinte, persoana devine imună după cinci sau șase săptămâni de la prima doză administrată.

Până când vom reuși să asigurăm prin vaccinare o imunitate colectivă, pentru a ne proteja și pentru a-i proteja în primul rând pe cei care nu se pot vaccina sau nu acceptă să se vaccineze, de urmările formelor severe de COVID-19, trebuie în continuare să respectăm toate măsurile de precauție împotriva COVID-19.

Cum a fost posibilă dezvoltarea vaccinurilor în termen atât de scurt?

În trecut, vaccinurile erau dezvoltate într-o serie de etape care durau mai mulți ani. Astăzi, având în vedere nevoia urgentă de vaccinuri împotriva COVID-19, investițiile financiare fără precedent și colaborările științifice au accelerat modul în care sunt dezvoltate vaccinurile.

Aceasta înseamnă că unii dintre pașii din procesul de cercetare și dezvoltare au avut loc în paralel, menținând în același timp standarde clinice și de siguranță foarte stricte. În același timp, din cauza numărului mare de cazuri de COVID-19 la nivel global, studiile clinice au putut acumula date despre eficiența vaccinurilor într-un timp foarte scurt.

Deci, avem un proces standard și proces accelerat de dezvoltare a unui vaccin. În procesul standard, fiecare etapă începe după finalizarea etapei anterioare – etapa de analiza preclinică, faza 1, 2 și 3 de testare a vaccinului, evaluarea și autorizarea vaccinului, producția și distribuirea. Iar în procesul accelerat, unele etape se derulează în paralel.

Procesul standard:

- etapele sunt consecutive
- resursele se alocă treptat
- pauze mari între etape
- autoritățile evaluează în final

Procesul accelerat:

- unele etape se desfășoară în paralel
- resursele se alocă de la început
- fără pauze între etape
- autoritățile de reglementare creează echipe dedicate evaluării rezultatelor pe măsură ce acestea apar

Vaccinurile dezvoltate în procesul accelerat sunt evaluate de autorități după aceleași criterii ca în cazul procesului standard:

- Siguranță – nu produc efecte adverse semnificative
- Eficacitate – protejează de îmbolnăvire

Cum au fost testate vaccinurile?

Vaccinurile împotriva COVID-19 au fost dezvoltate și testate conform tuturor standardelor medicale și științifice, în baza cărora au fost dezvoltate și aprobate toate vaccinurile folosite pe larg. Majoritatea vaccinurilor au fost dezvoltate în colaborare cu instituții internaționale de sănătate și instituții guvernamentale din UE și SUA, astfel s-a asigurat respectarea tuturor rigorilor științifice.

Studiile clinice de **faza 1** au avut loc pe câteva zeci de persoane pentru a testa siguranța vaccinului și dacă acesta generează un răspuns imun. În **faza 2**, vaccinul a fost administrat unor grupe de câteva **sute sau mii de voluntari**, studiindu-se dacă există posibile efecte secundare și cât de bine răspunde sistemul imun al voluntarilor vaccinați. Totodată, începând cu faza 2, **testările clinice au început să se desfășoare în diferite țări și în diferite grupuri de vârstă**, pentru a verifica siguranța și răspunsul imun în diverse grupuri de populație.

În baza **rezultatelor pozitive ale primelor două faze** și după aprobarea de către autoritățile de sănătate publică, companiile au inițiat **faza 3** de testare clinică. Această fază este cea mai importantă, **ea determină eficiența și siguranța unui vaccin** și rezultatele acestei faze stau la baza aprobării vaccinului de către autoritățile internaționale de sănătate. Pentru fiecare vaccin aprobat au avut loc testări clinice de faza 3 pe un număr de 20.000 - 45.000 de voluntari.

Cât de sigure sunt vaccinurile?

Toate vaccinurile precalificate de către OMS și aprobate de către autoritățile din Uniunea Europeană și SUA au trecut toate etapele necesare de testare clinică. În cadrul acestor testări, peste 40.000 de persoane au fost incluse în testările clinice ale fiecărui vaccin și în cadrul testelor clinice nu au fost înregistrate reacții adverse severe.

Unde se pot adresa persoanele care au manifestat reacții adverse medii/severe în urma vaccinării?

Toate persoanele care au manifestat **anumite reacții adverse** după administrarea vaccinurilor – **dureri în braț, febră ușoară, oboseală, dureri de cap, dureri musculare sau articulare**, trebuie să se adreseze la **medicul de familie**, pentru a semnaliza acest fapt. În urma consultației cu medicul de familie, de comun acord se va alege tactica corectă de monitorizare a reacției adverse.

Mituri și informații false

✘ Vaccinurile conțin cipuri.

Vaccinurile împotriva COVID-19 nu conțin microcipuri. Această idee se bazează pe o campanie falsă de narațiune și dezinformare, desfășurată în spațiu online.

✘ Vaccinurile nu pot fi calitative și nu sunt sigure pentru că au fost testate prea puțin timp.

Având în vedere că, vaccinurile împotriva COVID-19 au fost elaborate mai rapid decât alte vaccinuri, este firesc ca oamenii să aibă anumite îngrijorări vis-a-vis de siguranța sau calitatea lor. Anume pentru asta, **persoanele care ezită să se vaccineze, trebuie să se informeze din surse sigure, acolo unde informația este prezentată de specialiști** și nu de persoane care nu au studii și competența necesară pentru a discuta pe marginea acestui subiect.

Pentru a răspunde cu argumente la fricile și îngrijorările persoanelor, care ezită să se vaccineze, dar și pentru a informa populația, specialiștii care lucrează de zeci de ani în domeniul vaccinării și au condus numeroase studii, trecând prin toate etapele necesare mai multe vaccinuri, vin cu următoarele precizări:

Studiile de fază III pentru vaccinurile împotriva COVID-19 au fost la fel de mari ca și cele realizate pentru alte vaccinuri, inclusiv zeci de mii de participanți.

Pentru fiecare vaccin nou, datele din aceste studii de fază mare (III) au fost supuse mai multor runde de revizuire de către diferite grupuri independente de experți în imunologie, boli infecțioase, virologie și vaccinologie: studiile sunt codificate, astfel încât producătorii să nu știe cine a primit vaccinul și cine a primit placebo.

Un grup independent de experți monitorizează permanent datele post-vaccinare, pentru a se asigura că participanții la studiu nu înregistrează evenimente adverse.

Odată ce compania transmite datele către Agenția Medicamentului, un comitet consultativ format din experți independenți, numit Comitetul de aprobare a produselor pentru vaccinuri și produse biologice conexe, analizează datele pentru a evalua siguranța și eficacitatea vaccinului. Acest comitet oferă sfaturi înainte ca vaccinul să poată fi acceptat.

Odată ce un vaccin este aprobat, datele sunt supuse unei a treia runde de revizuire, de către încă un comitet de experți. Acest grup, numit Comitetul consultativ pentru practicile de imunizare, analizează datele și face recomandări cu privire la cine ar trebui sau nu ar trebui să primească vaccinul și când.

Vaccinurile mRNA vor distruge ADN-ul uman.

Deoarece ARNm este activ numai în citoplasma unei celule și ADN-ul este localizat în nucleu, **vaccinurile ARNm nu funcționează în același compartiment celular în care este localizat ADN-ul.** Mai mult, ARNm este destul de instabil și rămâne în citoplasma celulară doar pentru o perioadă limitată. **ARNm nu intră niciodată în nucleul unde este localizat ADN-ul,** astfel este imposibil ca să producă anumite modificări ale ADN-ului.

Respectă măsurile de protecție împotriva COVID-19

Poartă
masca corect

Respectă
distanța

Spală-te cât mai
des pe mâini

Vaccinează-te
împotriva
COVID-19

Fii în siguranță: Vaccinează-te împotriva COVID-19.

Linia Verde:
0 800 12300

<https://vb.me/sanatate>

www.msmps.gov.md

www.vaccinare.gov.md

www.covidinfo.md

Această broșură a fost tipărită cu suportul UNICEF și OMS în cadrul Campaniei naționale de vaccinare împotriva COVID-19. Conținutul acestui material ține de responsabilitatea autorilor și nu reflectă în mod necesar viziunea UNICEF și OMS.